

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/172/2024
Identifikačné číslo spisu: 1591899981
Dátum vydania rozhodnutia: 26.03.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:1591899981.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H.U. S., narodeného X. P. XXXX, O., Q. XXX/X, zastúpeného advokátskou kanceláriou HUTTA & PARTNERS s. r. o., Bratislava, Bezekova 13, proti žalovaným 1/ U. I., narodenému XX. R.O. XXXX, O.U., V. XX a 2/ X.R. I., narodenému XX. W. XXXX, C. U. P. I., Q. X/X, Y. Y., obaja zastúpení advokátskou kanceláriou advocatius s. r. o., Bratislava, Palackého 12, o vydanie nehnuteľností, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 11C/150/1991, aktuálne na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B5-60C/20/2023, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/175/2018 z 9. októbra 2019 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/175/2018 z 23. januára 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/175/2018 z 9. októbra 2019 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 7Co/175/2018 z 23. januára 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Pôvodne v žalobe označené žalobkyne 1 A. W. a 2 F. S. ako právne predchodkyne H. S. vystupujúceho v spore na strane žalobcu, sa podanou žalobou domáhali, aby súd uložil pôvodne v žalobe označenému žalovanému 2 X. I. (právnemu predchodcovi v uznesení označených žalovaných 1/ a 2/) povinnosť vydať im v žalobe bližšie špecifikované nehnuteľnosti a to v zmysle § 5 ods. 4 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách (ďalej len „zákon č. 87/1991 Zb.“).

2. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“ aj „prvoinstančný súd“) rozsudkom č. k. 11C/150/1991-446 zo 16. novembra 2006 (v poradí druhým) rozhodol o uplatnenom nároku tak, že žalobe v časti vydania nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Y., zapísaných na LV č. XXX ako pozemky parcela č. 650 - záhrady o výmere 457 m² a parcela č. 682 - orná pôda o výmere 309 m² a na liste vlastníctva č. XX ako parcela č. 651 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 486 m², (všetko ďalej len „nehnuteľnosti“) vyhovel, a vo zvyšku, t. j. v časti vydania rodinného domu zapísaného na LV č. XX ako stavba súpisné číslo XXX, postaveného na parcele č.

651, žalobu zamietol s odôvodnením, že v čase vydania rozhodnutia tento rodinný dom už neexistoval, pretože bol v priebehu súdneho konania zbúraný.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom č. k. 3Co/635/2012 z 29. júna 2016 (v poradí druhým, vydaným po rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 6Cdo/15/2012, 6Cdo/29/2012 zo 14. novembra 2012) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol. Zamietnutie žaloby odôvodnil v prvom rade tým, že nebolo preukázané splnenie základného predpokladu pre vydanie veci v zmysle zákona č. 87/1991 Zb., a to riadne doručenie písomnej výzvy oprávnených osôb na vydanie veci v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb., podľa ktorého na vydanie veci vyzve oprávnená osoba povinnú osobu do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona, inak jej nárok zanikne. Poukázal pritom na to, že z obsahu spisu vyplýva, že pôvodne v žalobe označená žalobkyňa 2 F. S. doporučeným listom z 26. apríla 1991 bez uvedenia úplnej adresy adresáta na obálke listu, vyzvala pôvodne v žalobe označeného žalovaného 2 X. I. na vydanie v žalobe špecifikovaných nehnuteľností. X. I. odmietol zásielku obsahujúcu výzvu na vydanie predmetných nehnuteľností prevziať s tým, že mu nepatrí, pričom „nebol súdnym doručovateľom poučený o následkoch prípadného odmietnutia zásielky“. Ďalšou výzvou z 25. septembra 1991, označenou ako „vydanie veci podľa § 5 zákona č. 87/1991 Zb. v spojení s § 3 zákona č. 319/1991 Zb.“, vypracovanou a podpísanou advokátom JUDr. Deziderom Ravlukom, adresovanou X.K. I., O.U. XXX, O.-Y., JUDr. Dezider Ravluk „v zastúpení mandantiek A. W. a F. W. - S.“ oznámil X. I., že jeho mandantky majú právo na vydanie vo výzve špecifikovaných nehnuteľností, vedených v pozemkovej knihe vo vl. č. XXXX pre kat. úz. O.-Y., ktoré im boli odňaté na základe rozhodnutia o násilnom vysťahovaní v zmysle § 3 zákona č. 319/1991 Zb. V uvedenej súvislosti odvolací súd zdôraznil, že k predmetnému listu (výzve) nebolo doložené plnomocenstvo, na základe ktorého bol uvedený advokát pôvodnými žalobkyňami splnomocnený na vykonanie tohto právneho úkonu a tiež, že z vykonaného dokazovania nie je možné ustáliť, kedy bola predmetná výzva X. I. doručená. Mal preto za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázať doručenie písomných výziev na vydanie veci z 26. apríla 1991 a z 25. septembra 1991 právnenému predchodcovi žalovaných, resp. že výzvu z 25. septembra 1991 treba považovať pre nedoloženie písomnej plnej moci udelenej JUDr. Deziderovi Ravlukovi za neplatnú.

4. Následne uznesením sp. zn. 3Co/635/2012 z 10. augusta 2016 Krajský súd v Bratislave rozhodol o trovách konania a to tak, že žalovaným 1/ a 2/ priznáva proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania. Uznesením č. k. 11C/150/1991-728 z 19. decembra 2016 vydaným vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bratislava V, okresný súd uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania vo výške 436,37 € (súdny poplatok) a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 5 522,25 €, do 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesením č. k. 11C/150/1991-770 zo 16. februára 2017, vydaným sudcom Okresného súdu Bratislava V, na základe sťažnosti žalobcu okresný súd zmenil predmetné uznesenie o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovaným náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1 664,37 €.

5. Proti vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu, ďalej aj uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/635/2012 z 10. augusta 2016 a zmeňujúcemu uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č. k. 11C/150/1991-770 zo 16. februára 2017 podal žalobca dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 6Cdo/96/2017 z 30. mája 2018 rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/635/2012 z 29. júna 2016, uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/635/2012 z 10. augusta 2016 a uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 11C/150/1991-770 zo 16. februára 2017 zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Konštatoval, že odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku č. k. 3Co/635/2012 z 29. júna 2016 tým, že opätovne vyslovil záver, že v konaní nebolo preukázané splnenie podmienky uvedenej v § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb., odklonil sa, resp. nerešpektoval riešenie tejto otázky dovolacím súdom v jeho skoršom uznesení, a to bez toho, aby pre tento postup boli vážne dôvody. Inak povedané, právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke riadneho a včasného vyzvania povinnej osoby na vydanie veci oprávnenou osobou v

zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb., nebolo správne. Odvolací súd taktiež nesprávne vyriešil otázku dôkazného bremena žalobcu preukázať bez akýchkoľvek pochybností splnenie podmienky vyplývajúcej z § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. za situácie, ak k jej spochybneniu došlo zo strany žalovaných až po takmer dvadsiatich rokoch sporu. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je spravodlivé, aby nepriaznivé dôsledky z oneskoreného spochybnenia tejto podmienky, spočívajúce v neprihliadaní na jej spochybnenie znášali žalovaní. Žalovaní začali spochybňovať riadne a včasné doručenie výzvy povinnému X. I. až po takmer dvadsiatich rokoch od začatia konania, v ktorom je žalobca právnym nástupcom pôvodných už nežijúcich žalobkyň. Tieto okolnosti umožňujú predpokladať praktickú nemožnosť žalobcu vyhľadať a predložiť ďalšie dôkazy na preukázanie skutočnosti, ktorú po dlhú dobu nikto nespochybňoval. Navyše odvolacím súdom zvolený výklad ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. a spôsob jeho aplikácie na zistený skutkový stav je prejavom výraznej nerovnováhy výkladu tohto reštitučného zákona v neprospech v ňom definovaných oprávnených osôb (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. 150/09 z 30. apríla 2009) a zároveň je v rozpore s účelom a cieľom tohto zákona. Splnenie podmienky vyplývajúcej z § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. preto treba považovať pre účely ďalšieho konania v tejto veci za preukázané.

6. Krajský súd v Bratislave na základe vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci opätovne rozhodol rozsudkom sp. zn. 7Co/175/2018 z 9. októbra 2019 v spojení s opravným uznesením z 23. januára 2020, a to nasledovne:

Konanie o návrhu žalovaných 1/,2/ na prerušenie konania sa zastavuje.

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti mení tak, že žalovaný 1/ je povinný vydať žalobcovi nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. území Y., obec O.-Q..Č.. Y., okres O., zapísané na Liste vlastníctva č. XXX ako pozemky parc. č. 650 - záhrada vo výmere 457 m² a parc.č. 682 - orná pôda vo výmere 309 m², a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaný 2/ je povinný vydať žalobcovi nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v kat. území Y., obec O. - Q..Č.. Y., okres O., zapísanú na Liste vlastníctva č.XX ako parc. č. 651 - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 486 m², a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalobcovi sa proti žalovaným 1/,2/ priznáva nárok na plnú náhradu trov konania.

Žalobcovi sa proti žalovaným 1/,2/ priznáva nárok na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

7. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že rozhodnutie Odboru vodného hospodárstva a pre veci poľnohospodárstva a lesníctva Okresného národného výboru (ďalej len „ONV“) Bratislava - vidiek č. Vod/1241/1964 z 25. mája 1964, ktorým bola pre pôvodných žalobcov zrušená prídelová listina k predmetným nehnuteľnostiam, považuje za nulitný právny akt. Odvolací súd výkladom viacerých ustanovení príslušných nariadení a vyhlášok dospel k názoru, že právomoc zrušiť výmer s dôsledkom odňatia vlastníckeho práva, na bývalé národné výbory nikdy neprešla, a preto je rozhodnutie č. Vod/1241/1964 z 25. mája 1964 nulitným právnym aktom. Tento štátny orgán rozhodol nad rámec svojich kompetencií, pričom na neexistenciu takéhoto aktu je nutné prihliadať ex offo, v ktoromkoľvek štádiu konania, bez toho, že by sa tým prelomila dispozičná zásada občianskeho súdneho konania. Na základe nulitného právneho aktu sa štát nemohol stať vlastníkom predmetných nehnuteľností a následne ich odpredať právnym predchodcom žalovaných, t. j. právnym predchodcovia žalovaných nadobudli predmetné nehnuteľnosti v rozpore s platnými právnymi predpismi. Odvolací súd ďalej popísal listinné dôkazy, z ktorých vychádzal ako súd prvej inštancie, tak aj samotný odvolací súd (výpis z uznesenia rady MNV v Rusovciach z 22. mája 1964, rozhodnutie Odboru vodného hospodárstva a pre veci poľnohospodárstva a lesníctva ONV Bratislava - vidiek č. Vod/1241/1964 z 25. mája 1964 o zrušení prídelu, odvolanie A. a A. W. z 5. júna 1964, Kúpna zmluva z 15. júla 1964, žiadosť X. I. z 2. apríla 1964 o pridelenie predmetných nehnuteľností do jeho vlastníctva), pričom opätovne uviedol, že ich vyhodnotenie vedie k opodstatnenosti úvah o protiprávnom zvýhodnení právnych predchodcov žalovaných štátom. Návrh na doplnenie dokazovania žalovaných 1/ a 2/ smerujúci k vyžiadaniu si

dokladov z archívu Modra, ktoré sa mali týkať skutočnosti, že právni predchodcovia žalobcu neuhradili ani maďarskej a ani československej republike prídelovú cenu za nehnuteľnosti a listinnými dokladmi doloženými v prílohe podania žalovaného 1/ z 22. augusta 2019, považoval odvolací súd za nadbytočné a nemajúce vplyv na skutkové a právne posúdenie veci. K námietkam žalovaných 1/ a 2/ o dobrej viere ich právnych predchodcov pri nadobudnutí nehnuteľností v r. 1964 od Československej republiky odvolací súd konštatoval, že ak bolo vlastníctvo nadobudnuté na základe zmluvy, potom sa na takúto zmluvu vzťahuje jedna zo základných zásad súkromného práva, a to zásada „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“, ktorá chráni vlastnícke právo skutočného („pravého“) vlastníka. Odvolací súd zdôraznil, že nárok tvoriaci predmet konania je nárokom uplatneným podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, ktorého účelom je práve zmierniť následky niektorých majetkových a iných krívd, ku ktorým došlo v období rokov 1948 - 1989 na základe občianskoprávných a pracovných úkonov a správnych aktov, urobených v rozpore so zásadami demokratickej spoločnosti, ktorým sa demokratická spoločnosť snaží aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd, spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že z nehnuteľností, ktoré boli právnym predchodcom žalobcu dňa 21. apríla 1947 pridelené maďarskými štátnymi orgánmi na základe prídelovej listiny č. 694/1947 p.k. v maďarskej pozemkovej reforme, boli títo násilne v roku 1952 v rámci Akcie B vystáňovaní do Š. K. R.. Z vykonaného dokazovania mal odvolací súd ďalej za nesporné, že právni predchodcovia žalovaných mali pri nasťahovaní sa do nehnuteľnosti o tejto skutočnosti vedomosť a bývalému užívateľovi A. W. podľa pokynov MNV platili nájomné vo výške 600 Kčs ročne. X. I. žiadosťou z 2. apríla 1964 požiadal MNV v Rusovciach o pridelenie domu č. XXX do jeho vlastníctva. Následne MNV v Rusovciach dňa 8. apríla 1964 prijalo uznesenie č. 64/R-1964 o podaní návrhu na ONV na zrušenie prídelu A. W. a jeho pridelenie do vlastníctva MNV s cieľom jeho odpredaja žiadateľovi. Tieto zistené skutočnosti podľa odvolacieho súdu spochybňujú dobrú vieru pri nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novými nadobúdateľmi, kedy sa títo pri nadobudnutí nehnuteľností mali opodstatnene zaujímať o spôsob, akým došlo v pomerne krátkom časovom úseku k prevodu nehnuteľností, o ktoré prejavil záujem, z pôvodných vlastníkov na štát.

Tretie dovolanie

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu č. k. 7Co/175/2018 z 9. októbra 2019 podali (v poradí tretie) dovolanie žalovaní 1/ a 2/ (ďalej len „dovolatelia“), a to podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolatelia namietali, že odvolací súd sa ex offi nezaoberal vydržaním vlastníckeho práva žalovaných a nedostatočne zistil rozhodujúce skutkové okolnosti týkajúce sa vydržania vlastníckeho práva právnych predchodcov žalovaných. Právni predchodcovia žalovaných vstúpili do držby predmetných pozemkov a domu v roku 1965 a od tejto doby im začala plynúť vydržacia doba, ktorá uplynula v roku 1975. Žalovaní, resp. ich právni predchodcovia teda splnili zákonné podmienky vydržania ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 509/1991 Zb., t. j. pred 1. januárom 1992, keď už v roku 1975 splnili zákonné podmienky pre vydržanie svojho vlastníckeho práva. Na uvedené nemá vplyv ani skutočnosť, že právne predchodkyne žalobcu podali dňa 28. mája 1991 žalobu podľa zákona č. 87/1991 Zb. Dovolatelia mali za to, že ich právo na spravodlivý proces bolo porušené v dôsledku toho, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, resp. v napadnutom rozhodnutí absentovali zásadné vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozsudok je ako celok nepresvedčivý.

9. Dovolatelia uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP poukázali na skutočnosť, že U. I., rod. X. zomrela X. X. XXXX, t. j. pred uplatnením reštitučného nároku právnych predchodcov žalobcu. Dovolatelia žiadali posúdenie otázky, či predmetom nároku uplatneného podľa § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. sú veci, resp. práva nadobudnuté dedičom prechodom vlastníckeho práva podľa § 460 Občianskeho zákonníka, ktoré (tvoriace predmet reštitučného nároku) dedič zdedil ešte pred uplatnením nároku na vydanie veci v súdnom konaní v zmysle § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Dovolatelia boli toho názoru, že odvolací súd sa pri vyriešení nastolenej právnej otázky

odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, keď zaviazal žalovaných k povinnosti vydať žalobcovi aj podiel po poručiťke U. I., zomrelej X. X. XXXX. Prechodom vlastníckeho práva po poručiťke U. I.I. k nehnuteľnostiam v podiele 1/2 uplatneného nároku nie je splnená zákonná podmienka uplatneného reštitučného nároku vo vzťahu k 1/2 predmetu konania z dôvodu, že poručiťka U. I. nebola povinnou osobou podľa § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb., keďže zomrela pred účinnosťou reštitučného zákona a pred uplatnením nároku žalobcu. K predmetu konania v podiele 1/2, sa teda nemožno úspešne domáhať žalobou na vydanie veci podľa § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách, nakoľko by nárok na vydanie veci v časti nadobudnutej dedičstvom, smeroval voči právu k spoluvlastníckemu podielu po poručiťke, ktoré bolo predmetom dedenia ešte pred uplatnením nároku na jeho vydanie v súdnom konaní v zmysle § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Odvolací súd neprihliadal na skutkové a právne závery týkajúce sa pasívnej legitímácie žalovaných ako právnych nástupcov pôvodne žalovaného X.K. I., ich otca o tom, že ich otec nadobudol po smrti svojej manželky 1/2 predmetných nehnuteľností prechodom práva (dedením).

10. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolatelia nastolili nevyriešenú právnu otázku, a to či výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov smie zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a či možno dobré mravy zásadne aplikovať aj pri výklade reštitučných zákonov, ktoré iné obdobné ustanovenia neobsahujú. Dovolatelia majú za to, že v konaní nebolo preukázané splnenie zákonných predpokladov podľa § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb., že žalovaní, resp. ich právni predchodcovia ako fyzické osoby, nadobudli veci v rozpore s vtedy platnými právnymi predpismi alebo na základe protiprávneho zvýhodnenia právnych predchodcov žalovaných. Najvyšší súd Slovenskej republiky ani Ústavný súd Slovenskej republiky sa ustanovením § 3 Občianskeho zákonníka v súvislosti s reštitučnými predpismi vo svojej skoršej judikatúre nezaoberal, na rozdiel od Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktorého rozhodnutia dovolatelia poukázali.

11. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolatelia za právnu otázku, ktorá bola dovolacím súdom riešená rozdielne, považovali otázku, či rozpor s vtedy platnými právnymi predpismi (§ 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb.) je potrebné chápať v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka a či sa protiprávne zvýhodnenie nadobúdateľa posudzuje z hľadiska ceny nehnuteľností v porovnaní s vtedajšou všeobecnou cenou. Reštitučný zákon nešpecifikuje pojem „rozpor s právnymi predpismi“, ani pojem „protiprávneho zvýhodnenia nadobúdateľov“ a je tak výlučne na konajúcom súde, aby vymedzil tieto zákonné podmienky stanovené reštitučným predpisom v § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. V konaní bolo preukázané, že právni predchodcovia žalovaných za nehnuteľnosti zaplatili cenu v súlade s vyhláškou č. 73/1964 Zb. a kúpna zmluva, ako aj dohoda o osobnom užívaní pozemkov, bola riadne zaregistrovaná štátnym notárstvom, z ktorého dôvodu neexistuje rozpor s vtedy platnými právnymi predpismi; a v konaní nebolo preukázané protiprávne zvýhodnenie nadobúdateľov, t. j. právnych predchodcov žalovaných, lebo kúpna cena bola stanovená v súlade s vyhláškou č. 73/1964 Zb. Dovolatelia sa stotožnili s riešením tejto otázky tak, ako vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/92/1996 z 1. júla 1997.

12. Na základe vyššie uvedeného dovolateľa navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolatelia zároveň podali návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 444 ods. 1 CSP.

13. K dovolaniu žalovaných sa vyjadril žalobca, podaním z 23. júla 2020. K namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že žalovaným nikdy nebolo znemožnené, aby si uplatnili všetky svoje procesné práva, t. j. nikdy im nebolo zabránené v spravodlivom súdnom procese. V súvislosti s námietkou dovolateľov o tom, že súd sa mal ex offo zaoberať vydržaním predmetných nehnuteľností, žalobca poukázal na to, že zákon č. 87/1991 Zb. je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku špeciálnym predpisom, a teda má prednosť pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka, tým pádom nemožno aplikovať ustanovenia o vydržaní v prejednávanej veci. Podľa názoru žalobcu, odvolací súd v napadnutom rozhodnutí riešil ako skutkovú, tak aj právnu stránku veci správne, v súlade s ustálenou judikatúrou, preto nie sú dané ani dovolacie dôvody podľa § 421 CSP. Žalobca opätovne zdôraznil, že

vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že právni predchodcovia žalovaných, t. j. ich rodičia nikdy nezískali do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sporné nehnuteľnosti v súlade so zákonom, t. j. nikdy sa nestali ich vlastníkami, a preto tieto nehnuteľnosti ani nemali byť v roku 1986 predmetom dedičstva po nebohej matke žalovaných a v roku 1992 ani predmetom dedičstva po nebohom otcovi žalovaných. Bezpodielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností sa nestali právni predchodcovia žalovaných, pretože právo užívania im bolo zriadené od nevlastníka - československého štátu. Československý štát sa nikdy nestal vlastníkom predmetných nehnuteľností, pretože ich okupoval na základe nulitného právneho aktu. Ak v rámci dedičského konania po nebohej matke žalovaných došlo k potvrdeniu vlastníctva predmetných nehnuteľností v prospech už teraz nebohého otca žalovaných X. I. tak, že sa stal ich výlučným vlastníkom v celosti, nie je možné citované ustanovenie vykladať tak, že v jednej polovici sporných nehnuteľností bol povinnou osobou ale v druhej polovici už touto povinnou osobou nebol. K výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. nemožno pristupovať formalisticky, tak ako to opakujú dovolatelia, inak by došlo k úplnému zmareniu účelu reštitučného zákona. Žalobca ďalej uviedol, že v predmetnom konaní nevznikla žiadna potreba riešiť ako otázku zásadného právneho významu, či § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je možné aplikovať aj pri výklade zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, teda tiež nie je naplnený. Rovnako tak dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP nie je podľa žalobcu prípustný. Posudzovanie, či je žalobný návrh opodstatnený z titulu ceny nehnuteľností v roku 1964 sa stalo v priebehu konania bezpredmetným. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že právni predchodcovia žalovaných nielen získali predmetné nehnuteľnosti v rozpore s vtedy platnými právnymi predpismi, ale súčasne boli aj protiprávne zvýhodnení predovšetkým z iných dôvodov, ako žalovanými uvádzaná cena nehnuteľností v roku 1964. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných odmietol.

Rozhodnutie dovolacieho súdu

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) rozhoduje o predmetnom dovolaní v poradí druhým rozhodnutím. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/188/2020 zo 7. marca 2023 bolo zrušené Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 212/2024 z 22. októbra 2024 (ďalej len „Nález“).

15. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP), na to oprávnenými osobami (§ 424 CSP), zastúpenými v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania.

16. Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

17. Jedným z hlavných znakov charakterizujúcich procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP je zásah súdu do práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami.

18. Dovolatelia dovolanie podané podľa § 420 písm. f) CSP zdôvodňovali najmä tvrdením, že rozsudok krajského súdu neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci a jeho argumentácia v odôvodnení je vnútorne rozporná, ako celok nepresvedčivá. Dostatočne neboli

vysvetlené závery odvolacieho súdu o tom, že právni predchodcovia žalovaných nadobudli predmetné nehnuteľnosti v rozpore so zákonom. Rovnako nebolo v konaní dostatočne vysvetlené v čom spočívalo protiprávne zvýhodnenie osoby nadobúdateľa v zmysle s § 4 ods. 2 a § 6 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách. Súdny v konaní konštatovali síce nezákonnosť nadobudnutia vlastníckeho práva štátu z dôvodu nulitého rozhodnutia štátneho orgánu, avšak tvrdia, že neplatnosť právneho úkonu o prevode vlastníctva nie je okolnosťou vylučujúcou nadobudnutie vlastníctva vydržaním. Uviedli, že právni predchodcovia žalovaných nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy z 15. júla 1964, ktorá bola registrovaná pod č. RI/901/65. Zmluvu ako kupujúci uzavreli s predávajúcim Československým štátom, ktorý bol zastúpený Miestnym národným výborom v Rusovciach. Táto zmluva bola riadne zaregistrovaná do evidencie nehnuteľností na LV č. XX, k. ú. Y. Súčasne právni predchodcovia žalovaných nadobudli vlastnícke práva k predmetu konania Dohodou o zriadení práva osobného užívania pozemku, ktorú uzatvorili až 5. decembra 1965 (č. l. 111). Uvedené právo osobného užívania pozemkov sa transformovalo na vlastnícke právo k 1. januáru 1992. Krajský súd nevysvetlil, ako sa vysporiadal s otázkou vydržania predmetných nehnuteľností, na ktorú má podľa dovolateľov prihliadať ex offio a uvedené označili za vadu odvolacieho konania. Poukázali na fakt, že súd v konaní neposkytol dobromyseľným účastníkom právneho vzťahu právnu ochranu v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. S ohľadom na okolnosti prípadu sú dovolatelia názoru, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudli dobromyseľne a táto skutočnosť nebola žiadnym spôsobom spochybnená. Sú názoru, že krajský súd neuviedol, akú právnu normu aplikoval pri určení vlastníckeho práva v prospech žalobcu a následne nerešpektoval vlastnícke právo sťažovateľov nadobudnuté v dobrej viere. Poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 433/2012 zo 7. februára 2013.

19. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva podľa dovolacieho súdu povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013 či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10, 9Cdo/248/2021) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

20. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaní sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti a existenciou opomenutých dôkazov (listiny z archívu v Modre, atď.) snažia spochybníť právne posúdenie sporu odvolacím súdom (rovnaké námietky uvádzajú aj pri nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 CSP), ktoré však aj v prípade ich opodstatnenosti, by mali za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, vid' konštantnú judikatúru najvyššieho súdu (R 24/2017, 9Cdo/248/2021, 9Cdo 265/2021).

K dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

21. Podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

22. Otázka relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku), a to takú, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť z hľadiska tohto ustanovenia považovaná za významnú. Otázka relevantná v

zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

23. Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze sp. zn. I. ÚS 212/2024 z 22. októbra 2024 uviedol:

„Ústavný súd konštatuje, že skutkové a právne okolnosti vecí vedených najvyšším súdom pod sp. zn. 1M Cdo 10/2006 a sp. zn. 6 Cdo 188/2020 sú nepochybne rozdielne, pokiaľ ide o oprávnené osoby a povinné osoby podľa zákona o mimosúdnych rehabilitáciách, druh majetku, ktorý bol, resp. je predmetom vydania, ako aj dátum a spôsob nadobudnutia tohto majetku konkrétnymi fyzickými osobami, resp. bývalým československým štátom, ktorý tento majetok neskôr previedol na iné fyzické osoby. Spoločné (rovnaké) je však to, že v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 1M Cdo 10/2006, ako aj v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 6 Cdo 188/2020 majetok, ktorý bol, resp. je predmetom vydania, nadobudli právni predchodcovia povinných osôb prevodom od československého štátu ako manželia (buď v rozpore s vtedy platnými predpismi, alebo na základe protiprávneho zvýhodnenia osoby toho-ktorého nadobúdateľa), pričom jeden/jedna z dvojice manželov zomrel/zomrela pred začiatkom reštitučného konania a druhá/druhý z dvojice manželov zomrela/zomrel v priebehu reštitučného konania. V konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 1M Cdo 10/2006 konkrétne špecifikované nehnuteľnosti nadobudol K. G. s manželkou M. G. len v jednej polovici (7. 1. 1976), pretože druhú polovicu nadobudla (7. 1. 1976) ich dcéra M. J., rodená G., ktorá svoj spoluvlastnícky podiel (1/2) neskôr (5. 5. 1989) predala svojmu bratovi Ing. V. G. a jeho manželke MUDr. E. G. V tomto prípade „20. 1. 1976 bola uzatvorená Dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku 15 k nehnuteľnostiam... Právo osobného užívania pozemku na základe tejto dohody získali K. G. s manželkou M. G. a M. J., rodená G.“. Nepochybné bolo, že K. G. zomrel X. X. XXXX, pričom „rozhodnutím z 15. 11. 1988 bývalé Štátne notárstvo v Žiline... schválilo dohodu, podľa ktorej nadobúdateľkou dedičstva predstavujúceho 1/4 sporného rodinného domu, ako aj práva osobného užívania pozemkov sa stala pozostalá manželka M. G. (bez povinnosti vyplatiť spoludedičku), teda menovaná osoba bola spoluvlastníčkou 1/2 spornej nehnuteľnosti“ a spoluvlastníčkou druhej polovice sporných nehnuteľností bola M. J., rodená G. V priebehu reštitučného konania vedeného Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 12 C 473/92 (pozostalá) manželka M. G. zomrela (X. X. XXXX) a jej spoluvlastnícky podiel (1/2) zdedila jej právna nástupkyňa - dcéra M. J., rodená G. Z uvedeného dôvodu v tomto prípade bolo treba vyriešiť otázku, či povinnosť M. G. v zmysle § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách prešla jej smrťou na M. J., rodenú G. (vystupujúcu v procesnom postavení žalovanej v 3. rade) alebo sa tak nestalo. Najvyšší súd dospel k záveru že na nastolenú otázku treba odpovedať kladne, teda že „na odporkyňu III/ v zmysle ustanovenia 579 Občianskeho zákonníka prešla povinnosť zomrelej osoby ohľadne riadne uplatneného nároku oprávnenou osobou v zmysle ustanovenia § 5 ods. 1, ods. 4 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách (ktorý taktiež nebol spochybný), a to do výšky nadobudnutého dedičstva. Na základe vyššie uvedených skutočností totiž došlo k tomu, že odporkyňa III/ sa síce pôvodne zbavila svojho postavenia povinnej osoby tým, že svoj podiel v nehnuteľnosti previedla zmluvou (z 5. 5. 1989) na odporcov I/ a II/, ale na druhej strane, dostala sa do pozície osoby povinnej na základe prechodu povinnosti zomrelej osoby, voči ktorej bol riadne uplatnený reštitučný nárok podľa § 5 ods. 1, ods. 4 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Následkom jej právneho úkonu povinnými osobami sa stali odporcovia I/ a II/ ako osoby jej blízke v zmysle ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka.“. Čo sa týkalo rozsahu vydania sporných nehnuteľností, najvyšší súd uviedol, že „obmedzenie vydania vecí vyplývajúce z ustanovenia § 8 ods. 4 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách sa nevzťahuje na pozemky v držbe fyzickej osoby, ktorá právo osobného užívania k nim získala v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva k stavbe na ňom stojacej a za podmienok uvedených v ustanovení § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Takéto obmedzenie sa nevzťahuje ani na príľahlý pozemok, ktorý so zastavaným pozemkom tvorí jeden funkčný celok“. Výsledkom uvedeného reštitučného konania bolo, že všeobecné súdy uložili povinným osobám - M. J., rodenej G. (dcére nebohých K. G. a M. G.), jej bratovi Ing. V. G. a jeho manželke MUDr. E. G. povinnosť vydať oprávneným osobám sporné nehnuteľnosti ako celok.

54. V konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 6 Cdo 188/2020 nadobudli právni predchodcovia žalovaných v 1. a 2. rade kúpou od československého štátu konkrétne špecifikované nehnuteľnosti ako manželia, ale v celku, keď 15. júla 1964 bola medzi československým štátom v zastúpení Miestnym národným výborom Y. a X. I. a jeho manželkou U. I. uzavretá kúpna zmluva týkajúca sa domovej

nehnutelnosti a 5. októbra 1965 bola medzi tými istými účastníkmi uzavretá dohoda o osobnom užívaní pozemku - dvora a záhrady. V tomto prípade po smrti U. I. (X. X. XXXX) prešlo vlastnícke právo po poručiteľke v podiele 1/2 na jej manžela (otca žalovaných v 1. a 2. rade) X. I., čím sa stal ich vlastníkom v celosti, a preto ho právne predchodkyne sťažovateľa ešte v roku 1991 vyzvali na ich vydanie. Právnymi nástupcami X. I., ktorý zomrel XX. X. XXXX, sa následne stali aktuálne žalovaní 1. a 2. Najvyšší súd dospel k názoru, že v danom prípade „žaloba nebola podaná dôvodne v rozsahu 1/2 vlastníckeho podielu žalovaného 2. (a jeho právnych nástupcov aktuálne žalovaných 1. a 2.), keďže pôvodne označený žalovaný 2. v časti podielu jednej polovice k predmetným nehnuteľnostiam tento nadobudol prechodom (nie prevodom od štátu) v dedičskom konaní ešte pred uplatnením reštitučného nároku na súde ako aj pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 87/1991 Zb.“.

55. Z uvedeného porovnania vyplýva, že najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 188/2020 prechod povinnosti zodpovedajúcej riadne uplatnenému reštitučnému nároku (§ 5 ods. 1 a 4 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách) na právneho nástupcu povinnej osoby v dôsledku jej smrti posúdil odlišne, ako to urobil vo svojom rozsudku sp. zn. 1M Cdo 10/2006 z 30. januára 2008 publikovanom ako judikát R 50/08 (bod 6.2). Prvá právna veta, ktorú uvedený judikát obsahuje (Smrťou povinnej osoby prechádza povinnosť zodpovedajúca riadne uplatnenému reštitučnému nároku (§ 5 ods. 1, ods. 4 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách) na jej právneho nástupcu. Obmedzenie vydania vecí vyplývajúce z ustanovenia § 8 ods. 4 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách sa nevzťahuje na pozemky v držbe fyzickej osoby, ktorá právo osobného užívania k nim získala v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva k stavbe na ňom stojacej a za podmienok uvedených v ustanovení § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Takéto obmedzenie sa nevzťahuje ani na príľahlý pozemok, ktorý so zastavaným pozemkom tvorí jeden funkčný celok. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2008, sp. zn. 1 MCdo 10/2006), je zhrnutím právneho názoru najvyššieho súdu na danú problematiku podrobnejšie rozobratú v odôvodnení jeho rozhodnutia, preto ju treba vnímať v kontexte konkrétnej právnej normy, ktorú vykladal, ako aj v kontexte skutkových a právnych okolností ním prejednávanej veci.

57. Súčasťou princípu právnej istoty vyplývajúceho z čl. 1 ods. 1 ústavy je požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď. Ak všeobecný súd rozhodne v obdobných veciach odlišným alebo protichodným spôsobom bez zdôvodnenia odlišného stanoviska prijatého v takejto obdobnej veci, poruší základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 87/93, II. ÚS 19/2016).

58. Vychádzajúc z uvedeného, treba podľa názoru Ústavného súdu prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľa, že najvyšší súd na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval zákon o mimosúdnych rehabilitáciách, ktorého účelom je zmiernenie krívd spáchaných v období demokratickej neslobody, v období porušovania ľudských práv a slobôd, pričom po 32 rokoch trvania súdneho sporu svojím prekvapivým prístupom k predmetnej veci dospel k záveru o prípustnosti dovolania žalovaných v 1. a 2. rade podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP z dôvodu rozporu rozsudku odvolacieho súdu s ustálenou judikatúrou odvolacieho súdu - rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1M Cdo 10/2006 z 30. januára 2008 publikovaným ako judikát R 50/08, ktorý ani len presvedčivo neodôvodnil, pričom prehliadol viazanosť odvolacieho súdu právnymi závermi najvyššieho súdu vyslovenými v predchádzajúcom uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 15/2012, 6 Cdo 29/2012 zo 14. novembra 2012, ktoré sa opieralo práve o právne závery uvedeného judikátu, podľa ktorého „Ani v prípade povinnosti pri zmiernení následkov niektorých majetkových a iných krívd nejde o povinnosť úzko spojenú jedine s osobou povinnej osoby. Pri dedení podľa ustanovení Obč. zák., ktoré sú ovládané zásadou univerzálnej sukcesie, dochádza k výmene zviazaného subjektu v celej šírke a vo všetkých zložkách jeho právnych vzťahov. Právni nástupcovia zomrelej povinnej osoby už nevystupujú ako povinné osoby v zmysle reštitučného zákona, ale ako dedičia zomrelej povinnej osoby.“.

24. S poukazom na závery Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd k predmetnej časti dovolania konštatuje, že v tomto spore je nevyhnutné, rešpektovať záver citovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Rovnako dovolací súd už aj v predchádzajúcom uznesení sp. zn. 6Cdo/188/2020 (l. č. 1026 - 1034) i v uzneseniach sp. zn. 6Cdo/93,95,96/2017 (l. č. 794 spisu) uzavrel, že v spore je splnená podmienka

vyplývajúca z § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. - t. j. reštitučný nárok bol uplatnený včas, (záver dovolacieho súdu prešiel i testom ústavnosti v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky v uznesení II. ÚS 6/2019, bod 48. odôvodnenia).

25. Ďalšou zákonnou podmienkou na úspešné uplatnenie reštitučného nároku je, aby bol uplatnený proti tzv. povinnej osobe. V podanej žalobe bola označená ako povinná osoba, fyzická osoba - pôvodne označený žalovaný 2, t. j. otec aktuálne žalovaných 1/ a 2/, (v priebehu súdneho konania žalovaný 2 zomrel). Žalovaný 2 (označený v žalobe, ďalej len „žalovaný 2 - otec“), nadobudol vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam na základe troch právnych titulov. Prvým je kúpno predajná zmluva z 15. júla 1964, zaregistrovaná Štátnym notárstvom Bratislava - vidiek dňa 17. decembra 1965 v podiele 1/2. Súčasne spolu s manželkou nadobudol vlastnícke práva k predmetu konania (k pozemkom) Dohodou o zriadení práva osobného užívania pozemku, ktorú uzatvorili až 5. decembra 1965 (č. l. 111 spisu). Uvedené právo osobného užívania pozemkov sa transformovalo na vlastnícke právo k 1. januáru 1992. Tretím právnym titulom je rozhodnutie Štátneho notárstva Bratislava V, sp. zn. D 4/86 z 19. augusta 1986 (l. č. 666 súdneho spisu).

26. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb. povinnými osobami sú štát alebo právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona vec držia, s výnimkou

a) podnikov so zahraničnou majetkovou účasťou a obchodných spoločností, ktorých spoločníkmi alebo účastníkmi sú výhradne fyzické osoby. Táto výnimka však neplatí, ak ide o veci nadobudnuté od právnických osôb po 1. októbri 1990,

b) cudzích štátov.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. povinnými osobami sú tiež fyzické osoby, ktoré nadobudli vec od štátu, ktorý získal oprávnenie s ňou nakladať za okolností uvedených v § 6 zákona, a to v prípadoch, keď tieto osoby nadobudli vec buď v rozpore s vtedy platnými predpismi, alebo na základe protiprávneho zvýhodnenia osoby nadobúdateľa, ďalej aj osoby blízke týmto osobám, pokiaľ na ne tieto osoby vec previedli.

27. Z citovaného znenia § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. je teda možné vyvodiť, že za povinnú osobu je možné považovať:

1. jednak osoby, ktoré nadobudli vec od štátu, ktorý získal oprávnenie s ňou nakladať za okolností uvedených v § 6 zákona a to v prípadoch, keď tieto osoby nadobudli vec buď v rozpore s vtedy platnými predpismi, alebo na základe protiprávneho zvýhodnenia osoby nadobúdateľa;

2. aj osoby blízke týmto osobám, pokiaľ na ne tieto osoby vec previedli.

28. Zo skutkového stavu veci vyvodil dovolací súd záver, že žalovaný 2 (označený v žalobe, t. j. otec aktuálne žalovaných 1/ a 2/) nadobudol od štátu, (podmienka zákona č. 87/1991 Zb. uvedená v § 4 ods. 2 (predchádzajúci bod 1. odôvodnenia), teda od Československej republiky, pred podaním tejto žaloby na súd, predmetné nehnuteľnosti vo výške podielu nadobudnutého kúpno predajnou zmluvou a Dohodou o zriadení práva osobného užívania pozemku, ktorú uzatvorili spolu s U. I. 5. decembra 1965. Zvyšnú časť spoluvlastníckeho podielu nadobudol žalovaný 2 (označený v žalobe, t. j. otec aktuálne žalovaných) dedením, t. j. prechodom práv po svojej manželke v rozsahu dedičského podielu a to ešte v roku 1986, t. j. pred podaním reštitučnej žaloby na súd. Naviac poručiťku U. I. (manželku pôvodne v žalobe označeného žalovaného 2) nie je možné povinnou osobou podľa ustanovenia § 4 a § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. označiť, keďže zomrela v roku 1986. t. j. ešte pred nadobudnutím účinnosti reštitučného zákona č. 87/1991 Zb. ako aj pred podaním žaloby na súd (žaloba bola podaná na súd v roku 1991), a tiež preto, že svoj podiel k predmetným nehnuteľnostiam síce od štátu nadobudla, ale svoj podiel nadobudnutý od štátu na osoby blízke nepreviedla, ako to vyžaduje § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. (predchádzajúci bod 2. odôvodnenia tohto uznesenia) na účely definície povinnej osoby, ale po jej smrti nastal prechod uvedených práv na otca žalovaných. Na tomto mieste dovolací súd konštatuje, že tu nastala iná skutková situácia ako v judikáte R 50/08, rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1M Cdo 10/2006 z 30. januára 2008 a to v tom, že pôvodne žalovaný 2 (otec) bol v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 87/1991 Zb. a aj následne ku dňu podania tejto žaloby na súd povinnou osobou - nie vo vzťahu k celej predmetnej nehnuteľnosti, ale iba k tej časti, ktorú nenadobudol dedením po svojej

manželke.

29. V tejto súvislosti, t. j. vo vzťahu k okruhu povinných osôb dovolací súd v súlade s vysloveným názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky v bode 50. Nálezu poukazuje na text odôvodnenia predmetného judikátu R 50/08, ktorý je zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“), a to v Zbierke č. 5/2008, na str. 40, prvý odsek: „S názorom vyslovenom v mimoriadnom dovolaní by bolo možné súhlasiť len vtedy, ak by nárok na vydanie veci smeroval voči fyzickej osobe, ktorá vec (tvoriacu predmet reštitučného nároku) zdedila ešte pred uplatnením nároku na jej vydanie v súdnom konaní v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách.“ Z uvedeného záveru vyplýva, že v takejto pozícii sa v čase začatia súdneho konania nachádzal otec (pôvodne žalovaný 2).

30. Najvyšší súd na tomto mieste zdôrazňuje, že v tomto súdnom konaní nastal aj ďalší prechod práv a povinností, a to už počas súdneho konania o žalobe o uplatnenom reštitučnom nároku (§ 5 ods. 1 a 4 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách). Konkrétne prišlo k prechodu práv zo žalovaného 2 (v žalobe označenej povinnej osoby 2) na jej dvoch dedičov [t. j. prechod práv a povinností od otca, označeného v žalobe ako žalovaný 2, na aktuálne žalovaných 1/ a 2/ v dôsledku smrti žalovaného 2 (otca)]. Tento procesný stav je v súlade jednak s publikovanou právnou vetou, ale aj s odôvodnením rozsudku sp. zn. 1M Cdo 10/2006 z 30. januára 2008, ktorý je publikovaný ako judikát R 50/08 (bod 6.2), lebo uvedený judikát v právnej vete osobitne neriešil právne nástupníctvo povinnej osoby z pohľadu prechodu povinností pred podaním žaloby na súd, ale prechod práv a povinností po začatí súdneho konania (t. j. v priebehu) riadne uplatneného reštitučného nároku na súde. V tomto spore uvedená (judikovaná v prvej vete R 50/08) situácia nastala až po podaní žaloby na súd a následne po smrti žalovaného 2 (otca), keďže už bola podaná žaloba na súde, a v zásade namietaná nebola. Tu je potrebné zdôrazniť, že sa so záverom Ústavného súdu Slovenskej republiky v Náleze nerozhádza a stotožňuje sa s ním a to i s poukazom práve na prvú právnu vetu, ktorú uvedený judikát R 50/08 obsahuje a rieši právne nástupníctvo v priebehu súdneho konania.

31. Zároveň je v tomto spore nevyhnutné vyriešiť aký okruh vecí (rozsah majetku) môže byť vydaný v tomto reštitučnom konaní, keďže časť majetku z tohto okruhu zdedil pôvodne označený žalovaný 2 (otec) od svojej manželky ešte pred uplatnením reštitučného nároku a pred podaním žaloby na súd (a rovnako v čase, keď zákon č. 87/1991 Zb. neexistoval), čo by naznačovalo že takto nadobudnuté dedičstvo (teda dedičstvo nadobudnuté po nebohej U. I. ešte pred účinnosťou zákona č. 87/1991 Zb. a pred podaním žaloby na súd) nie je možné v rámci reštitúcie prinavrátiť (Zbierka 5/2008, R 50/08, str. 40., posledná veta prvého odseku). Právni nástupcovia zomrelého žalovaného 2 (otca), t. j. aktuálne označení žalovaní 1/ a 2/, už v spore nevystupujú ako osoby povinné v zmysle reštitučného zákona, ale ako dedičia zomrelej povinnej osoby (žalovaného 2 - otca) do výšky nadobudnutého dedičstva po svojom otcovi (Nález, str. 16, bod 58., posledná veta).

32. Skutkovým a právnym rozdielom medzi týmto sporom a sporom v judikovanej veci R 50/08 (ďalej aj „judikovaná vec“) ako vyplýva z odôvodnenia uvedeného judikátu nie je ten, že sa odporkyňa III v judikovanom spore dostala opakovane (druhý raz) do pozície osoby povinnej síce na základe prechodu povinností po poručiťelke (matke), ale až v priebehu začatého súdneho konania, v čase, keď už bol riadne uplatnený reštitučný nárok na súde (tu je zhoda s týmto prípadom v osobe pôvodne žalovaného 2 a aktuálne žalovaných 1/ a 2/), ale existuje ten rozdiel, že v judikovanom rozhodnutí odporkyňa III. nenamietala, že jej právna predchodkyňa (matka) získala predmet uplatneného reštitučného nároku v súlade s vtedy platnými predpismi (čo žalovaný 1/ a 2/ v tomto spore namietajú ...bod 14. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) a rovnako v tomto spore spochybňujú (na rozdiel od odporkyne III. z judikovaného rozhodnutia), že nie oni, dedičia, ale pôvodne označený žalovaný 2 otec, zdedil ešte pred začatím súdneho konania časť z požadovaného nároku od svojej manželky a na tú časť sa potom nevzťahuje reštitučný nárok, lebo nebol v čase smrti poručiťelky riadne uplatnený na súde.

33. Z rozhodnutia R 50/08 (str. 39, posledný odsek) vyplýva: „Najvyšší súd dospel k záveru, že na nastolenú otázku treba odpovedať kladne, teda, že na odporkyňu III/ v zmysle ustanovenia § 579

Občianskeho zákonníka prešla povinnosť zomretej osoby ohľadne riadne uplatneného nároku oprávnenou osobou v zmysle ustanovenia § 5 ods. 1, ods. 4 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách (ktorý taktiež nebol spochybný), a to do výšky nadobudnutého dedičstva. Na základe vyššie uvedených skutočností totiž došlo k tomu, že odporkyňa III / sa síce pôvodne zbavila svojho postavenia povinnej osoby tým, že svoj podiel v nehnuteľnosti (1//2) previedla zmluvou (z 5. mája 1989) na odporcov I / a II/ (brata a manželku), ale na druhej strane sa dostala do pozície osoby povinnej na základe prechodu povinnosti zomretej osoby, voči ktorej bol riadne uplatnený reštitučný nárok podľa § 5 ods. 1, ods. 4 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Následkom jej právneho úkonu (prevodu - predaja) povinnými osobami sa stali odporcovia I/ a II/, ako osoby jej blízke v zmysle ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka. S názorom vyslovenom v mimoriadnom dovolaní by bolo možné súhlasiť len vtedy, ak by nárok na vydanie veci smeroval voči fyzickej osobe, ktorá vec (tvoriacu predmet reštitučného nároku) zdedila ešte pred uplatnením nároku na jej vydanie v súdnom konaní v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. V predmetnej veci však o takýto prípad nejde.“

34. Dovolací súd z obsahu žaloby konštatuje, že pôvodne žalovaný 2 otec je/bol fyzická osoba, ktorá časť veci (tvoriacu predmet reštitučného nároku) zdedila ešte pred uplatnením nároku na jej vydanie v súdnom konaní v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Uvedený záver vyplýva aj z dôvodov citovaného R 50/08 (bod 32. odôvodnenia tohto uznesenia), na ktoré upriamil v Náleze pozornosť Ústavný súd Slovenskej republiky. Totožné v oboch prípadoch je, že odporkyňa III. ako aj žalovaní 1/ a 2/ sa dostali v súdnom konaní do pozície žalovanej/p povinnej osoby až po podaní žaloby na súd, na základe prechodu povinnosti po zomretej osobe ako dedičia. Tu sa skutkovo spory zhodujú. Rozdielna je ale dovolacia argumentácia v týchto dvoch sporoch, keď v tomto spore žalovaní spochybňujú (na rozdiel od judikovanej veci) aj rozsah reštitučného nároku. Tvrdia, že nemôžu byť povinnými osobami v celom rozsahu uplatneného nároku, zjednodušene povedané, v rozsahu dedičstva po ich zomretej matke, keďže voči nej nárok uplatnený podľa zákona č. 87/1991 Zb. už nemohol byť podaný na súde úspešne (§ 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb.), lebo zomrela ešte pred začatím súdneho konania a predmetné veci za života nepreviedla na blízke osoby (§ 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb.). To potom znamená, že v čase podania žaloby nárok na vydanie veci smeroval voči fyzickej osobe, ktorá vec (čiastočne tvoriacu predmet reštitučného nároku) zdedila ešte pred uplatnením nároku na jej vydanie v súdnom konaní v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách.

35. Dovolací súd na tomto mieste poukazuje aj na už skôr vyslovený názor dovolacieho súdu v tomto spore, v uznesení (str. 10 a 11 uznesenia) sp. zn. 6Cdo/15/2012, 6Cdo/29/2012 zo 14. novembra 2012 (l. č. 629 a nasl.), že v rovnakom postavení ako osoba, ktorá získala vec od štátu buď v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo v dôsledku protiprávneho zvýhodnenia, sú aj osoby tejto osobe blízke, na ktoré zmiernená fyzická osoba majetok previedla. Táto dikcia skutočne znamená, že v uvedenom postavení nemôžu byť dedičia osôb, ktoré vec získali v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo preto, že boli protiprávne zvýhodnení. Dedičstvo sa totiž podľa § 460 Občianskeho zákonníka nadobúda smrťou poručiteľa a dedenie spočíva na princípe prechodu majetku poručiteľa na dediča. Pre dediča osoby, ktorá vec získala od štátu v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo za situácie, že bola protiprávne zvýhodnená, teda režim vyššie citovaného ustanovenia zákona č. 87/1991 Zb. neplatí, čiže taký dedič nemôže byť povinnou osobou podľa citovaného zákona a nemožno proti nemu úspešne podať návrh na vydanie veci podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Uvedené, ale platí len potiaľ, pokiaľ by nárok na vydanie veci smeroval voči fyzickej osobe, ktorá vec (tvoriacu predmet reštitučného nároku) zdedila ešte pred uplatnením nároku na jej vydanie v súdnom konaní v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. V takejto právnej pozícii bol v žalobe pôvodne označený žalovaný 2, pretože zdedil (nadobudol prechodom /rozhodnutím o dedičstve/) časť požadovaného reštitučného nároku ešte pred podaním žaloby na súd. Dovolací súd sa potom domnieva, že aktuálne označení žalovaní 1/ a 2/ síce prevzali povinnosť po ich zomrelom otcovi aj z hľadiska reštitučného zákona, avšak nie v rozsahu dedičstva po nebohej manželke pôvodne žalovaného 2, lebo takýto majetok nadobudli prechodom (dvomi dedičskými rozhodnutiami a nie prevodom od osoby blízkej).

36. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

37. Zo znenia § 23 ods. 2 Nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR vyplývalo, že rozhodovanie o odňatí prideleného majetku patrilo k Poverenictvu pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu. Zákomom č. 98/1950 Sb. bol zrušený Národný pozemkový fond pri Ministerstve pôdohospodárstva a fondov pozemkových reforiem, a to zlúčením ich imania. Tento zákon v ust. § 1 ods. 4 splnomocnil Ministerstvo pôdohospodárstva po dohode s Ministerstvom vnútra vyhláškou vydať v príslušnom úradnom liste bližšie predpisy v súvislosti so zrušením Národného pozemkového fondu pri Ministerstve pôdohospodárstva a v súvislosti s prechodom jeho pôsobnosti na Ministerstvo pôdohospodárstva a na Národné výbory. Na základe tohto splnomocnenia Ministerstvo pôdohospodárstva a výživy vydalo Vyhlášku č. 507/1950 Ú. v., ktorá nadobudla účinnosť 7. septembra 1950, ktorou vydalo bližšie predpisy o prechode pôsobnosti Národného pozemkového fondu na Ministerstvo pôdohospodárstva a národné výbory a o prechode obdobnej pôsobnosti Poverenictva pôdohospodárstva na národné výbory.

38. Z § 2 ods. 3 citovanej Vyhlášky č. 507/1950 U. v. (okrem iného) vyplýva, že na krajské národné výbory prešlo vybavovanie opatrení, k dohode s príslušnými národnými výbormi a Jednotným zväzom roľníkov, potrebnými na riadne hospodárenie, kontrolu tohto hospodárenia, vyúčtovanie, dispozíciu a evidenciu, ako aj presun inventára, atď.

39. V zmysle § 3 ods. 3 Vyhlášky č. 507/1950 U. v. na okresné národné výbory prešla právomoc vykonávať vyúčtovanie s odchádzajúcimi prídelcami a dozor nad hospodárením prídelcov a to aj podľa § 23 Nariadenia č. 104/1945 Sb. Toto ustanovenie je potrebné vykladať podľa dovolacieho súdu inak než ako uzavrel odvolací súd. Na okresné národné výbory (ONV) prešla nielen právomoc vyúčtovania s odchádzajúcimi prídelcami, ale aj dozor nad hospodárením prídelcov v zmysle § 23 ods. 1 a 2 Nariadenia č. 104/1945 Sb. (čo mylne neaplikoval odvolací súd).

40. Podľa citovaného § 23 ods. 1 Nariadenia č. 104/1945 Sb. je prídelca povinný na pridelenom majetku hospodáriť so starostlivosťou riadneho hospodára. Podľa odseku 2, § 23, ak prídelca nehospodári so starostlivosťou riadneho hospodára, môže mu Poverenictvo Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu (po prechode právomoci okresný národný výbor) do 10 rokov odo dňa ujatia sa držby po vypočutí miestnej organizácie Jednotného zväzu slovenských roľníkov a okresného národného výboru pridelený majetok odňať a prideliť ho inej podľa tohto nariadenia kvalifikovanej osobe, o ktorej možno odôvodnene predpokladať, že bude na ňom riadne hospodáriť.

41. Z § 23 Nariadenia č. 104/1945 Sb. v spojení s vyhláškou č. 507/1950 U. v. je preto možné gramatickým výkladom ustáliť, že právomoc národného výboru bola nielen vyjadriť sa, ale aj rozhodovať o odňatí prideleného majetku, a preto sa v tomto smere nestotožňuje dovolací súd so záverom odvolacieho súdu, že rozhodnutie Odboru vodného hospodárstva a pre veci poľnohospodárstva a lesníctva ONV Bratislava - vidiek č. Vöd/1241/1964 z 25. mája 1964 je potrebné považovať za nulitný právny akt.

42. S právnymi závermi, vyslovenými v obdobných veciach dovolacieho súdu, napr. sp. zn. 4Cdo/123/2003, 3Cdo/12/2004 sa dovolací súd rovnako stotožňuje, avšak v danom prípade nejde o nulitný (ničotný) právny akt, keďže ho vydal orgán do právomoci ktorého takéto rozhodovanie patrilo. O ďalších vadách správneho aktu civilný súd nemá kompetenciu rozhodovať.

43. K dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

V tejto časti dovolania dovolatelia položili otázku, či výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov smie zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a či možno dobré

mravy zásadne aplikovať aj pri výklade reštitučných zákonov, ktoré iné obdobné ustanovenia neobsahujú.

44. Podstatným cieľom reštitučných zákonov je snaha o vrátenie vecí pôvodným vlastníkom, pokiaľ by tým nevznikli krivdy nové. Pokiaľ dovolatelia navrhli vyriešenie tejto otázky s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že vzhľadom na predchádzajúce závery dovolacieho súdu, nie je dovolateľmi položená otázka právne významná pre posúdenie sporu. Dovolací súd poukazuje zároveň na § 8 ods. 4 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, z ktorého je nutné vyvodit', že rovnováha medzi nárokom oprávnených osôb a povinnosťou povinných osôb je garantovaná priamo v zákone č. 87/1991 Zb., ktorý je legis specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Reštitučný zákon priamo stanovuje, že ak je predmetom reštitučného nároku pozemok, ku ktorému bolo zriadené právo osobného užívania, potom sa oprávnenej osobe nevydáva. Preto i aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka o vydržaní nie je v danom spore nateraz právne relevantná, keďže vydanie predmetných pozemkov nie je v tomto prípade možné zo zákona č. 87/1991 Zb. (§ 8 ods. 4). Pôvodne označenému žalovanému 2 totiž Dohodou z 5. decembra 1965 bolo zriadené právo osobného užívania pozemku, ktoré tvorí právnu (zákonnú) prekážku na navrátenie predmetných nehnuteľností žalobcovi.

45. Dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP

Dovolatelia vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu zopakovali vyššie uvedené a poukázali na skutkový stav veci. Zdôraznili, že v konaní nebolo preukázané protiprávne zvýhodnenie ich právnych predchodcov. Sú názoru, že ak by aj titul, na základe ktorého dobromyseľne nadobudli predmetné nehnuteľnosti bol spochybnený, tak sa mali súdy zaoberať vydržaním vlastníckeho práva právnych predchodcov žalovaných, keďže tvrdia, že nehnuteľnosti v dobrej viere vyše 40 rokov užívali a nakladali s nimi oprávnene a dobromyseľne ako s vlastnými. Rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré dovolatelia označili v dovolaní sp. zn. 3Cdo/58/2012 riešilo otázku protiprávneho zvýhodnenia nadobúdateľa nehnuteľnosti vo vzťahu k výške nadobúdacej ceny nehnuteľnosti v rámci reštitučného konania, čo však v danom spore nebolo nateraz sporné a dovolací súd nezistil žiaden rozdiel v rozhodovaní. Keďže dovolatelia neoznačili ďalšie rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých by bolo rozhodované o predmetnej právnej otázke na obdobnom skutkovom základe rozdielne, dovolací súd sa týmto dovolacím dôvodom podrobnejšie nezaoberal s poukazom na závery v predchádzajúcich častiach odôvodnenia.

46. So zreteľom na uvedené, dovolací súd považuje záver odvolacieho súdu o splnení podmienok reštitúcie majetku podľa § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. prinajmenej za predčasný, okrem už z vyššie uvedeného aj preto, že sa zatiaľ nezaoberal dôvodnosťou rozsahu uplatneného reštitučného nároku. Preto dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/175/2018 z 9. októbra 2019 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 7Co/175/2018 z 23. januára 2020 zrušil a vrátil vec Krajskému súdu v Bratislave (§ 449 CSP) na ďalšie konanie, aby viazaný vysloveným právnym názorom súdu (§ 455 CSP) opätovne vo veci rozhodol s tým, že rozhodne podľa § 453 ods. 3 CSP aj o trovách dovolacieho konania. S poukazom na uvedené už dovolací súd nerozhodoval o návrhu žalovaných na odklad vykonateľnosti.

47. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.